

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 38 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust 4a, art. 12 ust 1 i ust 3, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i ust. 3, art. 20 ust 1, art. 22 ust 1, art. 36 ust. 1, ust 2, ust 4 i ust. 11, art. 47 ust 1 pkt 3, ust 3 i ust. 3b, art. 91 ust 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 z późn. zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust.5 i ust. 6, art. 85 ust. 4, art. 87 ust 1, art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 ze zm.) stwierdził, że J. S. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj.: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 2 stycznia 2013 roku do 31 stycznia 2013 roku, od 11 lutego 2013 roku do 17 lutego 2013 roku, od 1 grudnia 2013 roku do 8 grudnia 2013 roku oraz od 20 stycznia 2014 roku do 29 stycznia 2014 roku, jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe oraz wypadkowe za styczeń 2013 roku – 771,00 zł.,
- na ubezpieczenie zdrowotne za styczeń 2013 roku – 684,19 zł.,
- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe oraz wypadkowe za luty 2013 roku – 890,00 zł.,
- na ubezpieczenie zdrowotne za luty 2013 roku – 789,79 zł.,
- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe oraz wypadkowe za grudzień 2013 roku – 867,00 zł.,
- na ubezpieczenie zdrowotne za grudzień 2013 roku – 769,38 zł.,
- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe oraz wypadkowe za styczeń 2014 roku – 939,00 zł.,
- na ubezpieczenie zdrowotne za styczeń 2014 roku – 833,27 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzona kontrola wykazała, że płatnik składek (...) Sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku) zawierał umowy cywilnoprawne, którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowy o dzieło zawarte pomiędzy (...) Sp. z o.o., a J. S. na okres: od 2 stycznia 2013 roku do 31 stycznia 2013 roku, od 11 lutego 2013 roku do 17 lutego 2013 roku, od 1 grudnia 2013 roku do 8 grudnia 2013 roku, od 20 stycznia 2014 roku do 29 stycznia 2014 roku, której przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. W ocenie organu rentowego, ww. umowy nie miały jednak charakteru umowy o dzieło, a J. S. wykonywał umowy zlecenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że z zapisów zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że J. S. w okresie wykonywania umowy zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. nie posiadała innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Od 1 października 2010 roku ma ustalone prawo do emerytury. Tym samym, płatnik składek powinien zgłosić J. S. w ww. okresach do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz opłacić należne składki w stosownej wysokości.

/decyzja z dnia 19 grudnia 2016 roku k.5-8 akt ZUS dot. J. S./

Decyzją nr (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 38 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust 4a, art. 12 ust 1 i ust 3, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i ust. 3, art. 20 ust 1, art. 22 ust 1, art. 36 ust. 1, ust 2, ust 4 i ust. 11, art. 47 ust 1 pkt 3, ust 3 i ust. 3b, art. 91 ust 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 z późn. zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust.5 i ust. 6, art. 85 ust. 4, art. 87 ust 1, art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 ze zm.) stwierdził,

że M. S. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj.: emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu w okresie od 7 kwietnia 2014 roku do 15 kwietnia 2014 roku, jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe oraz wypadkowe za kwiecień 2014 roku – 575,00 zł.,

- na ubezpieczenie zdrowotne za kwiecień 2014 roku – 510,25 zł.,

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzona kontrola wykazała, że płatnik składek (...) Sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku) zawierał umowę cywilnoprawną, której nadał nazwę umowy o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowę o dzieło zawartą pomiędzy (...) Sp. z o.o., a M. S. na okres: od 7 kwietnia 2014 roku do 15 kwietnia 2014 roku, której przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. W ocenie organu rentowego, ww. umowa nie miała jednak charakteru umowy o dzieło, a M. S. wykonywała umowę zlecenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że z zapisów zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że M. S. w okresie wykonywania umowy zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. nie posiadała innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Od marca 2009 roku ma ustalone prawo do emerytury. Tym samym, płatnik składek powinien zgłosić M. S. w ww. okresach do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz opłacić należne składki w stosownej wysokości.

/decyzja z dnia 19 grudnia 2016 roku k.5-7 akt ZUS dot. M. S./

Odwołania od ww. decyzji złożył pełnomocnik (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wnosząc o ich zmianę poprzez ustalenie, że: J. S. i M. S. nie podlegają w spornych okresach objętych zaskarżonymi decyzjami obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako jego zleceniobiorcy. Skarżący podniósł, że zgodnym i rzeczywistym zamiarem stron było zawarcie umów o dzieło, a celem umów było wykonanie określonego dzieła wskazanego w ich treściach. W ocenie skarżącego organ rentowy nie wskazał dowodów, na których mógłby oprzeć swoje wnioski, a jego argumentacja sprowadzała się do jedynie do przytoczenia przepisów prawa i ich wykładni.

/odwołania: k. 2 – 4 odwrót akt VIII U 615/17 , k. 2-4 odwrót akt VIII U 619/17/

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy podtrzymał argumentację przedstawioną w zaskarżonych decyzjach i wniósł o oddalenie odwołań.

/odpowiedzi na odwołania: k. 8 – 10 akt VIII U 615/17, k. 8-10 akt VIII U 619/17/

Postanowieniem z dnia 5 września 2017 roku, sprawa VIII U 619/17 została połączona ze sprawą o sygn. akt VIII U 615/17, celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/postanowienie k. 45 akt VIII U 619/17/

Na rozprawie w dniu 5 września 2017 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołania natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o ich oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w kwocie 90 zł w sprawie M. S. z uwagi na to, że wartość przedmiotu sporu jest poniżej 500 zł oraz w sprawie J. S. kosztów w kwocie 270 zł z uwagi na to, że wartość przedmiotu sporu wynosi 1250, 63 zł.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:02:35 - 00:03:58, płyta CD k. 51/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Płatnik składek: Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., zajmuje się ochroną osób i mienia. Spółka funkcjonuje w obrocie gospodarczym od 1989 roku. Prezesem zarządu spółki jest M. R..

/ wyciąg z KRS k 6 - 7 odwrót/

Płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., reprezentowany przez M. R. (zamawiający) zawarł z J. S. (wykonawcą) umowy nazwane „umowami o dzieło”. Zgodnie z treścią umów, wykonawca zobowiązał się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Strony zawarły następujące umowy:

- w dniu 2 stycznia 2013 roku na okres 2 stycznia 2013 roku od 31 stycznia 2013 roku z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 660,00 zł.

- w dniu 11 lutego 2013 roku na okres od 11 lutego 2013 roku do 17 lutego 2013 roku z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 762,00 zł.

- w dniu 1 grudnia 2013 roku na okres od 1 grudnia 2013 roku do 8 grudnia 2013 roku z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 867,00 zł.

- w dniu 20 stycznia 2014 roku na okres od 20 stycznia 2014 roku do 29 stycznia 2014 roku z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 804,00 zł.

/umowa o dzieło z dnia 2 stycznia 2013 roku k. 37, rachunek k. 38, umowa o dzieło z dnia 11 lutego 2013 roku k. 39, rachunek k. 40, umowa o dzieło z dnia 1 grudnia 2013 roku k. 41, rachunek k. 42, umowa o dzieło z dnia 20 stycznia 2014 roku k. 43, rachunek k. 44/

W dniu 7 kwietnia 2014 roku płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., reprezentowany przez M. R. (zamawiający) zawarł z M. S. (wykonawcą) umowę nazwaną „umową o dzieło”. Zgodnie z treścią umowy, wykonawca zobowiązał się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Umowa została zawarta na okres od 7 kwietnia 2014 roku do 15 kwietnia 2014 roku. Wynagrodzenie wykonawcy zostało określone w wysokości 492,00 zł

/umowa o dzieło z dnia 7 kwietnia 2014 roku k. 39 akta VIII U 619/17 oraz rachunek k. 40 akta VIII U 619/19//

Ustalone dla zainteresowanych wynagrodzenie w umowach nazwanych „umowy o dzieło” przez płatnika składek było określone kwotowo nie zaś jak błędnie wskazano w § 3 przedmiotowych umów za godzinę pracy.

/zeznania M. R. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:34:26 - 00:34:42 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:22 - 00:15:40, płyta CD k.52/

W ramach ww. umów, czynności wykonywane przez J. S. i M. S. sprowadzały się do roznoszenia ulotek reklamowych spółki (...). O miejscu roznoszenia ulotek decydowali wykonawcy (w tym zakresie nie otrzymywali szczegółowych wskazówek i sami decydowali o rejonie, gdzie rozniosą ulotki), chociaż mógł być to teren najbliższy zamieszkania danej osoby, wynagrodzenie ich nie było uzależnione od liczby pobranych czy rozdanych ulotek, ani od podpisania umowy z klientem.

/zeznania M. R. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:34:26 - 00:34:42 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:22 - 00:15:40, płyta CD k.52, zeznania świadka Ł. L. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:19:27 - 00:22:45, płyta CD k. 51 /

Wykonawcy otrzymywali określony pakiet materiałów do rozniesienia, a spółka nie kontrolowała liczby rozniesionych ulotek. Wyznacznikiem wykonanej pracy była reakcja czy to potencjalnych klientów chcących uzyskać więcej informacji dotyczących ochrony czy to ze skargami osób, które nie życzyły sobie zaśmiecania ulicy. Ponadto również grupy interwencyjne potwierdzały czy na danym terenie były widoczne ulotki umieszczone na ogrodzeniu.

/zeznania M. R. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:34:26 - 00:34:42 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:22 - 00:15:40, płyta CD k.52, zeznania świadka A. D. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:26:07 - 00:30:11, płyta CD k. 51 /

Ulotki były rozdawane również przez pracowników ochrony zabezpieczających dane imprezy plenerowe.

/zeznania świadka A. D. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:30:11 - 00:32:26 , płyta CD k. 51 /

Wypłata wynagrodzenia następowała po wykonaniu pracy.

/zeznania M. R. e - protokół z dnia 5 września 2017 roku 00:34:26 - 00:34:42 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:22 - 00:15:40, płyta CD k.51/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołania nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z **art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz.963 z późn. zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z mocy **art. 13 pkt. 2** ustawy zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z treścią **art. 18 ust.1 i 3** ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zleceniobiorców stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług, jeżeli w umowie o świadczenie usług określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art.20 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Podstawą wymiaru składek jest przychód faktycznie otrzymany lub pozostawiony do dyspozycji.

Na podstawie zaś **art. 66 ust. 1 pkt. 1e** Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Natomiast na podstawie **art. 81 ust.1, 5, 6** ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.581) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób zatrudnionych na podstawie umowy o świadczenie usług, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób, bez stosowania ograniczeń o których mowa w art. 19 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Stosownie do **art. 36 ust. 1** Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwalifikacja prawna umów zawartych przez płatnika (...) Sp. z o.o. z J. S. oraz M. S., a mianowicie ocena czy były to umowy zlecenia (o świadczenie usług), czy też umowy o dzieło, a pochodną tego jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi, a także finansowymi.

I tak np. podczas, gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem, czy z osobą z zewnątrz.

Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Podkreślić należy, że decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia (o świadczenie usług), czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Wskazać należy, iż stosownie do treści art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią przepisu art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ma to miejsce wtedy gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych, natomiast umowa taka nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów np. agencyjnej, komisu itp. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8.10.2013 roku III AUa 401/13 LEX nr 1386066)

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku / vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Natomiast cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie. Takie stanowisko zajmuje także doktryna (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15)/ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 maja 2013 r. sygn. III AUa 1136/12/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny

charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

W umowie zlecenie zaś można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 r. III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nie osiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nie osiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nie osiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie. (K. B. artykuł „Kilka mitów z zakresu teorii umów (...) teza 2)

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1, art. 629, art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie); takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok SN z dnia 3 listopada 2000 r. IV CKN 152/2000 OSNC 2001 Nr 4 poz. 63).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

W niniejszej sprawie strony w spornym okresie zawarły umowy nazwane „umowami o dzieło”, w których J. S. oraz M. S. zobowiązały się wykonać prace, polegające na rozniesieniu ulotek reklamowych spółki (...) na terenie wskazanym przez zamawiającego, chociaż w rzeczywistości zdarzało się, że wykonawca sam decydował o miejscu ich rozdawania.

Spółka nie kontrolowała czy ulotki zostały rzeczywiście dostarczone, chociaż grupy interwencyjne potwierdzały czy na danym terenie były widoczne ulotki umieszczane na ogrodzeniu czy też nie.

W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że stron nie wiązały umowy o dzieło, bowiem celem, wykonywanych przez zainteresowanych, czynności, nie było wykonanie konkretnego - dzieła. Zainteresowani byli zobowiązani do wykonywania czynności (rozniesienia ulotek reklamowych), jedynie z należytą starannością. Strony, oprócz zawartego w treści umowy sformułowania o zobowiązaniu się wykonawcy do rozdania ulotek, nie oznaczyły ani „dzieła”, ani nawet rezultatu, jaki ma być osiągnięty i który mógłby zostać poddany ocenie w zakresie wad. Strony, w spornych umowach, nie oznaczyły dzieła - jako określonego rezultatu, ponieważ z przyczyn oczywistych takiego określenia być nie mogło. Samo bowiem roznoszenie ulotek nie zmierza do wytworzenia określonego "dzieła".

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można ponadto, każdego wyniku określonych czynności, wykonanych przez daną osobę, sprowadzać do dzieła na gruncie przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeń społecznych, które nie powodują obowiązku zapłaty składek na te ubezpieczenia. Dzieło takie, bowiem, musi posiadać - indywidualny byt - w obrocie gospodarczym, ma przynieść trwały, niestandardowy, efekt, mieć, w pewnym stopniu, niepowtarzalny charakter. W sprawie natomiast nie mamy, z taką sytuacją do czynienia, bowiem, określone w umowie czynności sprowadzały się do rozniesienia ulotek i tym samym nie jest możliwym uznanie tych czynności za dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.

Powyższe decyduje o tym, że sporna umowa została prawidłowo zakwalifikowana przez organ rentowy jako umowa o świadczenie usług, do której znajdują zastosowanie przepisy o zleceniu w rozumieniu art. 750 k.c. , a to z kolei powoduje konieczność opłacenia należnych składek, zarówno na ubezpieczenia społeczne, jak i na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z zacytowanymi powyżej przepisami.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku i oddalił odwołania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Biura Ochrony i Usług (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. kwotę 360 złotych (90,- zł + 270,- zł) tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz.1804 ze zm.)

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

9 X 2017 roku.

E.W.